

Gouden kronen met porseleinen faciaalvlak.

De menschelijke ijdelheid, welke steeds er naar streeft organische gebreken te verbergen, stelt steeds hogere eischen aan de tandheerkunde, zoodat de vooruitgang in kunst en wetenschap, daarmede haast niet meer gelijken tred kan houden. Zij, die vroeger tevreden waren, als de tandarts de pijn, door een slechten tand veroorzaakt, wegnam en de een of andere geschikte stof gebruikte, om het verwoeste deel van een tand of kies te vervangen, verlangen thans een vulling van cement of porselein. Zij eischen, dat deze niet alleen therapeutische eigenschappen bezit, maar ook dat zij voldoet aan den schoonheidszin en zoowel door kleur als doorschijnend voorkomen het defect beter verbergt.

Gelijk het met de vullingen gegaan is, zal het ook gaan met de kronen. Het publiek weigert zelf de gouden kappen voor molaren en vraagt of het zichtbare goud niet vervangen kan worden door porselein, daar dit minder het vervangen door de kunst in 't oog doet springen. Daarom wil ik in deze regels hun die in kroonwerk minder goed thuis zijn, eene eenvoudige methode aan de hand doen, tot het vervaardigen van gouden kronen met eene voorzijde van porselein.

De methode, welke ik hier ga mededeelen is van L. Subivana te Madrid; zij werd geruimen tijd geleden in een Fransch Tijdschrift „*Le Laboratoire*” gepubliceerd en is door mij vertaald.

Gouden kronen, volgens het bekende systeem geperst uit één stuk, zooals ze in den handel voorkomen, zijn uit

het oogpunt van aesthetiek en physiologie beschouwd, onvolmaakt. Noch wortelring, noch articulatie, noch de uitwendige vorm van de kroon kunnen ooit onberispelijk uit een stuk vervaardigd worden. Tegenover gesoldeerde kronen heeft de methode der geperste kronen, naar men zegt, dit voordeel, dat zij tijd bespaart en dat het soldeersel door de zuurvorming in den mond mettertijd zwart wordt, en aan het fraaie uiterlijk der kroon afbreuk doet.

Beide meeningen nochtans zijn niet juist. Doch verondersteld, dat dit dubbele nadeel inderdaad bestaat, dan nog zoude het slechts klein genoemd mogen worden tegenover het groote gebrek van uit één stuk geperste kronen. Deze sluiten meestal slecht om den hals van den wortel en dit is het voornaamste struikelblok en een punt van overwegend belang in deze methode; nadeelen over welke gevolgen ik op het oogenblik niet verder wensch uit te weiden.

Het maken van een kroon.

Nemen wij aan, dat de wortel volgens de regelen der kunst geprepareerd, en de afdruk in gips gereed is. Nu make men om het model van den wortel een ring; het beste geschiedt zulks van tin dat iets dikker dan een blad papier is. Deze ring moet nauwkeurig sluiten om den hals en met den voorkant de naast staande tanden raken (zie fig. 1).

Als men op deze wijze te werk gaat is de ring eerder geneigd een conischen vorm aan te nemen. Naar dit tinnen model make men een ring van goud volkomen daaraan gelijk; men soldeere dien aan elkaar en buige hem aan met een kroontang, in den juisten vorm (zie fig. 2). Nu bringe men den ring in den mond van den patiënt en zorg vooraf, dat hij nauwkeurig sluit op den wortel; is zulks niet het geval dan verandere men dat; sluit hij precies, dan drijve men hem door een paar lichte slagen met een hamertje vast op den wortel. Alsdan neme men een stukje Stents, dat men over den ring en de tanden aan weerszijden legt en late den patiënt daarin bijten, om de articulatie te verkrijgen.

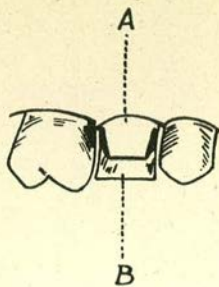

Fig. 1.
A. Wortel.
B. Ring.

Fig. 2.

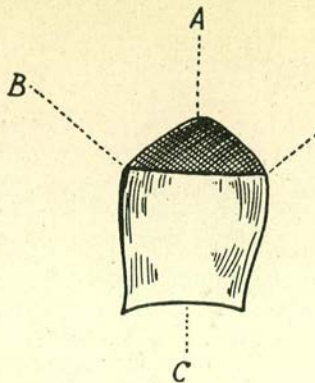

Fig. 3.
A. Stentsmassa.
B.B. Rand van den ring.
C. Gouden ring.

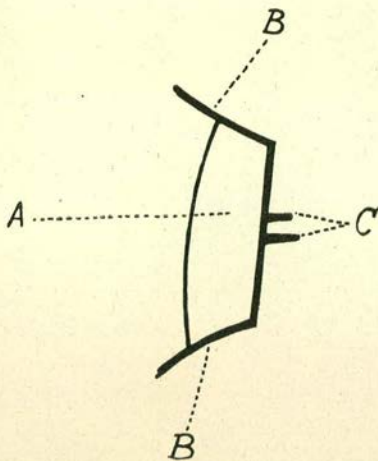

Fig. 5.
A. Porseleinen tand.
B.B. Gouden plaat.
C. Platinastiften van den tand

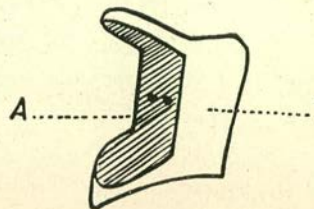

Fig. 6.
A. Tandplaat.
B. Kroon.

De Stentsmassa wordt met water afgekoeld en verwijderd, waarna ook de ring afgenomen wordt en beiden in den articulator geplaatst worden. Daarna wordt de articulator geopend; men neemt op nieuw de Stents en geeft daaraan den vorm van den tand, welke vervangen moet worden. Is de Stents gefatsoeneerd en weder op den goudring geplaatst, dan moet de bovenrand van den ring vrij liggen (zie fig. 3).

Met vormzand en metaal onverschillig van welken naam, praepareert men twee of drie kauwvlakken van het in Stents gemodelleerde kroondekseltje en stampe die volgens de gewone methode.

De omtrek van dit geperste kopje correspondeert precies met den rand van den ring. Men bevestige beide deelen met ijzerdraad op elkaar en soldeert ze aaneen. Wanneer de kroon met vijl en schuurpapier is afgewerkt, dan zage men den vóórkant uit, gelijk figuur 4 aantoont, en plaatse haar weder op den wortel van den tand. Heeft men zich overtuigd dat alles past en sluit, dan vulle men de tusschenruimte met guttapercha of was, en zette men de kroon in gips. Op deze wijze vertoont het model nauwkeurig den stand van de kroon in den mond. Daarna verwijdere men de was of de guttapercha en slijpe men een porseleinen tand in de opening. Aan dezen tand bevestige men een plaatje platina of goud, dat den boven-, onder- en achterkant nauwkeurig bedekt en min of meer naar voren uitstrekt (zie figuur 5.) De tand met het daaraan bevestigde metalen plaatje moet nu nauwkeurig in het uitgezaagde gedeelte van de gouden kroon passen.

Alsnu verwijdere men de kroon van het gips, neme voorzichtig den tand van het plaatje af en soldeere dit met goudsoldeersel aan de kroon vast (zie fig. 6).

Daarna zage men de platinastiften van den tand met een zeer fijn figuurzaagje in de lengte door, stelle men nadat de kroon zuiver uitgewerkt en gepolijst is, den tand op zijn plaats en buige men de stiften aan den achter-

kant van het plaatje om, zooals figuur 7 te zien geeft.

Volgens deze methode kan men zonder veel moeite eene kroon met porseleinen faciaal vlak maken, en aangezien de kroon toch met cement op de stomp van den tand bevestigd wordt, is het onnoodig dien porseleinen tand vast te soldeeren — een voordeel, hetwelk niet gering geacht moet worden.

Dr. STEHR.